

A BIZOTTSÁG 584/2008/EK RENDELETE

(2008. június 20.)

a 2160/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a *pulykákban előforduló Salmonella Enteritidis és Salmonella Typhimurium* előfordulási gyakoriságának csökkentésére irányuló közösségi célkitűzés tekintetében történő végrehajtásáról

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre,

tekintettel a *salmonella* és egyéb meghatározott, élelmiszerből származó zoonózis-kórokozók ellenőrzéséről szóló, 2003. november 17-i 2160/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 4. cikke (1) bekezdésére és 13. cikkére,

mivel:

- (1) A 2160/2003/EK rendelet megfelelő és hatékony intézkedések meghozatalának biztosítását célozza annak érdekében, hogy a termelés, a feldolgozás és a forgalmazás valamennyi lényeges szintjén, különösen az elsődleges termelés szintjén, kimutassák és ellenőrizzék a *salmonella*-ellát és más zoonózis-kórokozókat annak érdekében, hogy csökkentsék előfordulási gyakoriságukat és a közegészségügyre gyakorolt kockázatukat.
- (2) A 2160/2003/EK rendelet egy közösségi célkitűzés létrehozását írja elő annak érdekében, hogy az elsődleges termelés szintjén csökkentsék a pulykákban előforduló, közegészségügyi szempontból jelentős *salmonella*-szerotípusok előfordulási gyakoriságát. A csökkentés az említett rendelettel összhangban a fertőzött pulykaállományokból nyert friss húsról 2010. december 12-től alkalmazandó szigorú intézkedések szempontjából igen fontos. A friss baromfi-hús, beleértve a pulykák húsát, kizárólag akkor hozható forgalomba emberi fogyasztás céljából, amennyiben megfelel az alábbi kritériumnak: „Nincs *salmonella* a 25 grammos mennyiségben”.
- (3) A 2160/2003/EK rendelet előírja, hogy a közösségi célkitűzéseknek tartalmazniuk kell a változatlanul pozitív járványügyi egységek maximális százalékarányának és/vagy a változatlanul pozitív járványügyi egységek számában bekövetkező csökkenés minimális százalékarányának számszerű kifejezését, azt a legkésőbbi határidőt, amelyen belül a célkitűzést el kell érni, valamint a célkitűzés elérésének ellenőrzéséhez szükséges vizsgálati programok meghatározását. Szintén tartalmazniuk kell adott esetben a közegészségügyi szempontból jelentős szerotípusok meghatározását.

- (4) A 2160/2003/EK rendelet előírja, hogy a jelenlegi nemzeti ellenőrzési intézkedések keretében összegyűjtött tapasztalatokat és a Bizottságnak vagy az Európai Élelmiszer-biztonsági Hatóságnak a hatályos közösségi követelményekkel összhangban eljuttatott információkat, különösen a zoonózisok és zoonózis-kórokozók monitoringjáról szóló, 2003. november 17-i 2003/99/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽²⁾ és különösen annak 5. cikkében előírtak szerint szolgáltatott információkat figyelembe kell venni a közösségi célkitűzések meghatározásakor.
- (5) A 2160/2003/EK rendelet előírja, hogy az egyes közösségi célkitűzések meghatározásakor a Bizottságnak elemzést kell készítenie azok várható költségeiről és hasznairól. Ettől eltérve azonban a *Salmonella Enteritidis* és a *Salmonella Typhimurium* vonatkozásában a pulykákkal kapcsolatban átmeneti időszakokra ilyen elemzés nélkül is meghatározható közösségi célkitűzés.
- (6) Ezért a tagállamokban található pulykaállományok *salmonella*-fertőzöttségét vizsgáló alapfelmérésre vonatkozó közösségi pénzügyi hozzájárulásról szóló, 2006. szeptember 29-i 2006/662/EK bizottsági határozattal ⁽³⁾ összhangban a tagállamok pulykaállományaiban összehasonlítható adatokat gyűjtöttek a *salmonella* szerotípusainak előfordulási gyakoriságáról.
- (7) A 2160/2003/EK rendelet előírja, hogy a pulyákra vonatkozó hároméves átmeneti időszakokra megállapított közösségi célkitűzés kizárólag a *Salmonella Enteritidis*re és a *Salmonella Typhimurium*ra terjed ki. Más közegészségügyi szempontból jelentős szerotípusok ezen időszakot követően vizsgálhatók.
- (8) A közösségi célkitűzés elérése tekintetében tett előrehaladás ellenőrzése érdekében e rendeletben elő kell írni a pulykaállományokból történő ismételt mintavételt.
- (9) A 2160/2003/EK rendelet 15. cikkével összhangban konzultációt folytattak az Európai Élelmiszer-biztonsági Hatósággal (EFSA) a pulyákra vonatkozó közösségi célkitűzések megállapításáról.

⁽¹⁾ HL L 325., 2003.12.12., 1. o. A legutóbb az 1237/2007/EK bizottsági rendelettel (HL L 280., 2007.10.24., 5. o.) módosított rendelet.

⁽²⁾ HL L 325., 2003.12.12., 31. o. A 2006/104/EK tanácsi irányelvvel (HL L 363., 2006.12.20., 352. o.) módosított irányelv.

⁽³⁾ HL L 272., 2006.10.3., 22. o.

- (10) Az Európai Élelmiszer-biztonsági Hatóságnak a zoonózisokkal kapcsolatos adatok összegyűjtésével foglalkozó munkacsoportja 2008. április 28-án elfogadta az EU-ban található pulykaállományokban a *Salmonella* előfordulására vonatkozó, a tagállamokban végzett alapfelmérés elemzéséről szóló jelentést, 2006-2007., A. rész: A *Salmonella* előfordulására vonatkozó becslések.
- (11) A 2160/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a brojlercsirkékben előforduló *Salmonella Enteritidis* és *Salmonella Typhimurium* előfordulási gyakoriságának csökkentésére irányuló közösségi célkitűzés tekintetében történő végrehajtásáról és az 1091/2005/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2007. június 12-i 646/2007/EK bizottsági rendelettel ⁽¹⁾ összhangban a brojlercsirke-állomány *Salmonella* tekintetében történő mintavétele céljából legalább két pár csizma- vagy zoknitampon-mintát kell venni. Az új tudományos eredmények azt bizonyítják, hogy egy pár csizma- vagy zoknitampon-minta és egy porminta kombinációja legalább olyan eredményes, mintha két pár csizma- vagy zoknitampon-mintát vennének. Ezért lehetővé kell tenni e kombinációt mint alternatív mintavételi módszert és a 646/2007/EK rendeletet ennek megfelelően kell módosítani.
- (12) Az e rendeletben előírt intézkedések összhangban vannak az Élelmiszerlánc- és Állat-egészségügyi Állandó Bizottság véleményével,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

Közösségi célkitűzés

- (1) A 2160/2003/EK rendelet 4. cikke (1) bekezdésében említett, a pulykákban előforduló *Salmonella Enteritidis* és *Salmonella Typhimurium* csökkentésére irányuló közösségi célkitűzés (a továbbiakban: közösségi célkitűzés) a következő:
- a) 2012. december 31-ig 1 %-ra vagy az alá kell csökkenteni a *Salmonella Enteritidisszel* és *Salmonella Typhimuriummal* fertőzött hízópulyka-állományok maximális számarányát; valamint
- b) 2012. december 31-ig 1 %-ra vagy az alá kell csökkenteni a *Salmonella Enteritidisszel* és *Salmonella Typhimuriummal* fertő-

zött felnőtt tenyészpulyka-állományok maximális számarányát.

Az olyan tagállamokban azonban, ahol a felnőtt tenyészpulyka- vagy hízópulyka-állományok száma nem éri el a százat, a közösségi célkitűzés az, hogy 2012. december 31-ig legfeljebb egyetlen felnőtt tenyészpulyka- vagy hízópulyka-állomány maradhat fertőzött.

(2) A közösségi célkitűzés elérésének ellenőrzéséhez szükséges vizsgálati programot a melléklet tartalmazza.

(3) A Bizottság tekintetbe veszi a célkitűzésnek és a mellékletben szereplő vizsgálati programnak a 2160/2003/EK rendelet 5. cikke (1) bekezdésében említett nemzeti ellenőrzési programok első évében (2010) szerzett tapasztalatai alapján történő felülvizsgálatát.

2. cikk

A 646/2007/EK rendelet módosítása

A 646/2007/EK rendelet melléklete a következő bekezdésekkel egészül ki:

1. a 2. pont végén:

„Az illetékes hatóság úgy is határozhat, hogy vehető egy pár csizmatampon-minta is, amely az egész istállóban fellelhető számos helyről származó, láthatóan porral fedett felületről vett pormintával kombinálva az istálló területének 100 %-át lefedi.”

2. A 3.1. pont második bekezdése után:

„A porminta elemzése lehetőség szerint külön valósul meg. Az illetékes hatóság azonban határozhat úgy, hogy elemzés céljából egyesíti a csizma- vagy zoknitampon-mintával.”

3. cikk

Hatálybalépés és alkalmazhatóság

Ez a rendelet az Európai Unió Hivatalos Lapjában való kihirdetését követő harmadik napon lép hatályba.

Az 1. cikk (1) és (3) bekezdését, valamint a 2. cikket 2008. július 1-jétől, az 1. cikk (2) bekezdését 2010. január 1-jétől kell alkalmazni.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2008. június 20-án.

a Bizottság részéről

Androulla VASSILIOU

a Bizottság tagja

⁽¹⁾ HL L 151., 2007.6.13., 21. o.

MELLÉKLET

Az 1. cikk (2) bekezdésében említett, a közösségi célkitűzés elérésének ellenőrzéséhez szükséges vizsgálati program**1. A mintavétel gyakorisága és státusza**

- a) A mintavételi rendszer tartalmazza a 2160/2003/EK rendelet hatálya alá tartozó összes hízópulyka- és tenyészpulyka-állományt.
- b) Az illetékes hatóság az élelmiszer-ipari vállalkozó kezdeményezésére mintát vesz a pulykaállományokból.
- i. Az élelmiszer-ipari vállalkozó kezdeményezésére a hízópulyka- és tenyészpulyka-állományon elvégzett mintavételt a 2160/2003/EK rendelet 5. cikkének (3) bekezdésével összhangban három héttel a pulykáknak a vágóhídra történő szállítását megelőzően kell elvégezni. Az eredmények a mintavételt követően legfeljebb hat hétig érvényesek, ezért szükséges lehet az ugyanazon állományban végzett ismételt mintavétel.
- ii. Emellett a tenyészpulyka-állomány mintavételére sor kerülhet az élelmiszer-ipari vállalkozó kezdeményezésére:
- növedék állományokban: egynapos és négyhetes korban, valamint két héttel a tojásrakási szakaszhoz vagy tojásrakási egységhez történő elszállítás előtt,
 - kifejlett állományokban: a tojásrakási szakaszban legalább minden harmadik héten a gazdaságban vagy a keltetőállomáson.
- iii. Az illetékes hatóság legalább az alábbi esetekben vesz mintát:
- évente egyszer, a legalább 250, 30–45 hetes korú felnőtt tenyészpulykával rendelkező gazdaságok 10 %-a esetében, melybe minden esetben beletartozik minden olyan gazdaság, ahol *Salmonella Enteritidis*t vagy *Salmonella Typhimurium*ot mutattak ki az elmúlt 12 hónap során, valamint minden olyan gazdaság, amely rendelkezik elit, dédnagyszülő és nagyszülő tenyészpulykákkal; a mintavételre sor kerülhet a keltetőállomáson is,
 - *Salmonella Enteritidis*nek vagy *Salmonella Typhimurium*nak a keltetőállomáson élelmiszer-ipari vállalkozók által vagy hatósági ellenőrzések keretében vett mintákban való kimutatása esetén a gazdaságok összes állományában a fertőzés eredetének megvizsgálása céljából,
 - évente egyszer a legalább 500 darab hízópulykával rendelkező gazdaságok 10 %-ának minden állománya esetében, de az alábbiak esetében mindenképp:
 - a gazdaság minden állománya, ha az élelmiszer-ipari vállalkozó által vett mintában valamelyik állományban kimutatták a *Salmonella Enteritidis*szel vagy *Salmonella Typhimurium*mal való fertőzöttséget, kivéve abban az esetben, ha az állomány pulykáinak húsát ipari hőkezelésre vagy a szalmonellát ártalmatlanító más kezelésre szánják, és
 - a gazdaság minden állománya, ha az élelmiszer-ipari vállalkozó által az előző körben vett mintában valamelyik állományban kimutatták a *Salmonella Enteritidis*szel vagy *Salmonella Typhimurium*mal való fertőzöttséget, és
 - minden egyes alkalommal, ha az illetékes hatóság ezt szükségesnek ítéli.

Az illetékes hatóság által elvégzett mintavétel helyettesítheti az élelmiszer-ipari vállalkozó kezdeményezésére történő mintavételt.

2. Mintavételi jegyzőkönyv**2.1. Mintavétel a keltetőállomáson**

A keltetőállomáson való mintavételre az 1003/2005/EK rendelet ⁽¹⁾ mellékletének 2.2.1. pontjában meghatározott rendelkezésekkel összhangban kerül sor.

2.2. Mintavétel a gazdaságnál**2.2.1 Tenyészpulykák**

A mintavételre az 1003/2005/EK rendelet mellékletének 2.2.2. pontjában meghatározott rendelkezésekkel összhangban kerül sor.

⁽¹⁾ HL L 170., 2005.7.1., 12. o.

2.2.2 Hízópulykák

Legalább két pár csizma-, illetve zoknitampon segítségével kell mintát venni. A szabadtartású pulykaállomány esetében csak az istállóban kell mintát gyűjteni. Minden csizma-/zoknitampon egy mintában kell egyesíteni.

A legfeljebb 100 egyedből álló pulykaállományok esetében, ahol a csizma-/zoknitamponok nem használhatók, mert az istállóba nem lehet bejutni, ezek a mintavételi eszközök helyettesíthetők kézzel húzott tamponokkal. Ilyen esetben a csizma-/zoknitampon egy kesztyűre rögzítik, és azt kézzel friss bélsárral szennyezett felületekhez dörzsölik, illetve amennyiben ez nem lehetséges, más, a célnak megfelelő bélsár-mintavételi módszert alkalmaznak.

A csizma-/zoknitampon felhúzése előtt felületét maximális kinyerést biztosító oldószerez (MRD: 0,8 % nátrium-klorid, 0,1 % pepton steril ionmentes vízben), fertőtlenített vízzel vagy a 2160/2003/EK rendelet 11. cikkében említett nemzeti referencialaboratórium által jóváhagyott más oldószerezrel kell benedvesíteni. Meg kell tiltani az antibiotikus hatású vagy egyéb fertőtlenítő szereket tartalmazó, a gazdaság területén belüli víz használatát. A csizmatamponok benedvesítésének javasolt módja az, ha folyadékot öntünk beléjük, mielőtt azokat felhúznánk. Alternatív megoldásként a csizma-, illetve zoknitamponok használat előtt oldószerezrel autoklávozhatók autokláv tasakban vagy edényben. Az oldószerez a csizma felvétele után is fel lehet vinni a felületre szóró- vagy mosópalack segítségével.

Gondoskodni kell arról, hogy a vett mintában az istálló valamennyi része arányosan szerepeljen. Minden csizma-/zoknitamponpárnak az istálló területének kb. 50 %-át kell lefednie.

Az illetékes hatóság úgy is határozhat, hogy vehető egy pár csizmatampon-minta is, amely az egész istállóban fellelhető különféle helyekről származó, láthatóan porral fedett felületről vett pormintával kombinálva az istálló területének 100 %-át lefedi.

A mintavétel befejezésekor a csizma-/zoknitamponokat óvatosan kell lehúzni úgy, hogy a rátapadó anyagot ne távolítsák el. A zoknitamponokat ki kell fordítani, hogy a minta a tamponokon maradjon. A tamponokat egy tasakba vagy edénybe kell tenni és címkével kell ellátni.

Az illetékes hatóságnak felügyelnie kell az élelmiszer-ipari vállalkozók képzését annak érdekében, hogy biztosítsák a mintavételi jegyzőkönyvek helyes alkalmazását.

Azokban az esetekben, amikor a szalmonellafertőzés gyanúja miatt az illetékes hatóság végzi az ellenőrzést, valamint minden más indokolt esetben, az illetékes hatóságnak szükség esetén további vizsgálatok elvégzése által meg kell bizonyosodnia arról, hogy a pulykaállományok szalmonellafertőzöttségére vonatkozó vizsgálatok eredményeit nem befolyásolja az antimikrobiális készítményeknek az állományokban történő alkalmazása.

Amennyiben a *Salmonella Enteritidis* és a *Salmonella Typhimurium* jelenlétét nem mutatják ki, de az antimikrobiális készítményeket vagy azoknak a baktériumok szaporodását gátló hatását igen, az 1. cikk (2) bekezdésében említett közösségi célkitűzés elérésének érdekében a pulykaállomány fertőzött állománynak tekintendő.

3. A minták vizsgálata

3.1. A minták szállítása és előkészítése

A mintákat lehetőség szerint a mintavételt követő 24 órán belül expressz küldeményként vagy futárszolgálattal kell elküldeni a 2160/2003/EK rendelet 11. és 12. cikkében említett laboratóriumokba. Ha nem kerül sor az elküldésre 24 órán belül, hűtőszekrényben kell tárolni őket. A laboratóriumban a mintákat hűtve kell tárolni a vizsgálatig, amelyet a beérkezéstől számított 48 órán belül és a mintavételtől számított 96 órán belül meg kell kezdeni.

A csizma- vagy zoknitampon-minta párt (párokat) gondosan ki kell csomagolni, elkerülve a hozzátapadt bélsár leválását, egyesíteni kell, és szobahőmérsékletre előmelegített 225 ml pufferolt peptonvízbe (BPW) kell helyezni. A csizma- vagy zoknitampon-mintát teljesen bele kell meríteni a pufferolt peptonvízbe (BPW), ezért szükség esetén több pufferolt peptonvíz is hozzáadható.

A porminta elemzése lehetőség szerint külön valósul meg. Az illetékes hatóság azonban határozhat úgy, hogy elemzés céljából egyesíti a csizma- vagy zoknitampon-mintával.

A mintát meg kell keverni, hogy a víz teljesen átigya, és a 3.2. pontbeli kimutatási módszer használatával folytatni kell a minta kitenyésztését.

Más mintákat (pl. keltetőállomásokon vett minták) az 1003/2005/EK rendelet mellékletének 2.2.2. pontjában meghatározott rendelkezésekkel összhangban kell előkészíteni.

Amennyiben megegyezés születik a *Salmonella* kimutatására szolgáló bélsár előkészítésére vonatkozó ISO szabványokról, alkalmazni kell azokat, és fel kell váltani az e pontban ismertetett, a minták előkészítésével kapcsolatos rendelkezéseket.

3.2. Kimutatási módszer

A bilthoveni (Hollandia) Községi *Salmonella* Referencialaboratórium (CRL) által ajánlott kimutatási módszert kell használni.

A módszert az ISO 6579 D. (2002) melléklete mutatja be: „A *Salmonella* spp.-nek az állati bélsárban, valamint az elsődleges termelés szintjén vett mintákban történő kimutatása.” A D. melléklet legújabb változatát kell használni.

E kimutatási módszerben egy félfolyékony közeget (módosított félfolyékony Rappaport-Vassiladis közeg, MSRV) használnak egyedi szelektív táptalajként.

3.3. Szerotipizálás

Minden pozitív mintából legalább egy izolátumot szerotipizálni kell a Kaufmann-White módszer szerint.

3.4. Alternatív módszerek

Az élelmiszer-ipari vállalkozó kezdeményezésére vett minták esetében az e melléklet 3.1., 3.2. és 3.3. pontjában előírt mintaelőkészítési módszerek, kimutatási módszerek és szerotipizálás helyett használhatók a 882/2004/EK rendelet ⁽¹⁾ 11. cikkében előírt vizsgálati módszerek, amennyiben azokat az EN/ISO 16140/2003 szabványnak megfelelően validálják.

3.5. A törzsek tárolása

A laboratóriumok biztosítják, hogy az illetékes hatóság évente istállónként legalább egy izolált törzset összegyűjt, és azt a törzsek épségét legalább két évig biztosító szokásos tenyésztéstartási módszert alkalmazva tárolja a jövőbeli esetleges fágotipizáláshoz és az antimikrobiális rezisztencia vizsgálatához.

4. Eredmények és jelentés

4.1. A *Salmonella* Enteritidis és/vagy *Salmonella* Typhimurium kimutatása

A laboratórium *Salmonella* Enteritidis és/vagy *Salmonella* Typhimurium kimutatása esetén minden egyes alkalommal haladéktalanul jelentést tesz az illetékes hatóságnak, megadva a gazdaság és állomány hivatkozási számát.

4.2. Az előfordulás kiszámítása a közösségi célkitűzés felülvizsgálata céljából

A közösségi célkitűzés elérésének ellenőrzése céljából egy pulykaállományt fertőzöttnek kell tekinteni, ha a (vakcinatörzstől eltérő) *Salmonella* Enteritidis és/vagy *Salmonella* Typhimurium előfordulását bármikor kimutatták az állományban.

Függetlenül a mintavételi és vizsgálati műveletek számától, a fertőzött pulykaállományokat körönként csak egyszer kell számításba venni, és csak a kimutatás első évében kell jelentést készíteni róluk.

Az előfordulási gyakoriságot külön kell a hízópulyka-állomány és a felnőtt tenyészpulyka-állomány esetében kimutatni.

⁽¹⁾ HL L 165., 2004.4.30., 1. o.

4.3. Éves jelentések

Az éves jelentésekbe beletartoznak a következők:

- a) az illetékes hatóság vagy az élelmiszer-ipari vállalkozó által mintavétellel vizsgált hízópulyka- és felnőtt tenyészpulyka-állományok teljes száma;
- b) a *Salmonella Enteritidis*zel vagy *Salmonella Typhimurium*mal fertőzött hízópulyka- és felnőtt tenyészpulyka-állományok teljes száma;
- c) valamennyi izolált szalmonella-szerotípus (beleértve a *Salmonella Enteritidis*en és a *Salmonella Typhimurium*on kívüli szerotípusokat is), valamint szerotípusonként a fertőzött állományok száma;
- d) az eredmények magyarázata, különösen a kivételes esetek tekintetében.

Az eredményeket és a további vonatkozó információkat a 2003/99/EK irányelv⁽¹⁾ 9. cikke (1) bekezdésében előírt, a rezisztencia tendenciáiról és forrásairól szóló jelentés részeként jelenteni kell.

4.4. Kiegészítő információk

A nemzeti szinten, vagy nemzeti szintű kérésre az Európai Élelmiszer-biztonsági Hatóság által vizsgált minden egyes pulykaállományról legalább az alábbi információkat rendelkezésre kell bocsátani:

- a) az illetékes hatóság vagy az élelmiszer-ipari vállalkozó által vett minta;
- b) a gazdaság egyedi hivatkozási száma,
- c) az istálló egyedi hivatkozási száma;
- d) a mintavétel hónapja.

⁽¹⁾ HL L 325., 2003.12.12., 31. o.